

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön. O Herre, Herre, led du varje steg och låt ditt ljus in i mitt mörker skina! Låt mig få vattna någon åkerteg av solen bränd och färdig att förtvina! Amen. (L Sandell, SH 445)

Dagens tema är Lärjungaskapet. Predikotext är Luk 5:1–11.

1 En gång stod Jesus vid Gennesarets sjö, och folket trängde sig in på honom för att få höra Guds ord. 2 Då såg han två båtar ligga vid stranden. De som fiskade hade lämnat dem och höll på att skölja näten. 3 Jesus steg i en av båtarna, den som tillhörde Simon, och bad honom lägga ut lite från land. Sedan satte han sig och undervisade folket från båten.

4 När han hade slutat tala, sade han till Simon: "Gå ut på djupet och lägg ut era nät till fångst." 5 Simon svarade: "Mästare, vi har arbetat hela natten och inte fått något. Men på ditt ord ska jag lägga ut näten." 6 De gjorde så, och de fick så mycket fisk att näten höll på att brista. 7 Då vinkade de åt sina vänner i den andra båten att komma och hjälpa dem. Och de kom och fyllde båda båtarna så att de var nära att sjunka.

8 När Simon Petrus såg detta, föll han ner vid Jesu knän och sade: "Gå bort från mig, Herre! Jag är en syndig människa." 9 Han och alla som var med honom hade gripits av bävan inför fångsten de hade fått, 10 även Jakob och Johannes, Sebedeus söner som fiskade i lag med Simon. Men Jesus sade till Simon: "Var inte rädd. Från och med nu ska du fånga människor." 11 Då drog de upp båtarna på land, lämnade allt och följde honom.

Under den katolska tiden fanns en stor mängd minnesdagar som var ägnade åt helgon. Man hade en helgonkalender där nästan varje dag hade sitt eget helgon. Den 29 juni var ägnad åt apostlarna Paulus och Petrus. Efter reformationen försvann en stor del av dagarna, eftersom de missbrukades för dyrkan av helgonen. Men just Petrus och Paulus har kvar sin minnesdag. Deras minnesdag har gett temat åt den söndag som i medeltal infaller närmast efter den 29 juni, och det är den femte sönda-

gen efter Trefaldighet. Den har numera fått namnet Apostladagen och då firas egentligen alla apostlar.

Händelsen

Lukas är ensam om att berätta händelsen med Petrus stora fiskafänge. Situationen är att Jesus blir svårt trängd av folkmassor som kom för att lyssna till hans undervisning, och han ber om att få använda Simons båt som predikstol. Där sitter han och undervisar folket. Det är säkert fin akustik, antagligen en liten vik. Symboliskt är det också fint, för man brukar ju förlikna kyrkan vid en båt.

De fyra evangelisterna har alla berättelser om hur Jesus kallar lärjungar, men det är svårt att klagöra hur berättelserna förhåller sig till varandra. Och det är egentligen inte så viktigt, så jag nämner dem bara i förbifarten. Simon nämns inte första gången här. Redan i föregående kapitel har Lukas berättat om hur Jesus går hem till Simon och botar hans svärmor. Och Matteus (4:18ff) och Markus (1:16ff) berättar om hur Simon och Andreas kallas av Jesus när de kastar ut nät i sjön. Enligt Joh 1:35ff hade Simons bror Andreas tidigare varit lärjunge till Johannes Döparen. När Johannes hänvisar till Jesus följde Andreas och en annan lärjunge honom. Andreas introducerar sin bror Simon som nu också får namnet Petrus.

Att Lukas så starkt lyfter fram det här stora fiskafänget och hur Simon Petrus reagerar med fruktan visar hur stor betydelse händelsen hade för honom. Den blir ännu starkare genom att Johannes berättar om en lika övernaturlig fångst efter Jesu uppståndelse, Joh 21. Händelsen är den avgörande för att Simon Petrus ska lämna allt och följa Jesus.

Låt oss koncentrera oss på tre detaljer från berättelsen: (1) Jesus visar genom sina anvisningar om fisket att han behärskar naturkrafterna med gudomlig makt, (2) hans order att lägga ut näten på djupt vatten, och (3) den stora fångsten.

Jesus behärskar naturkrafterna

För de yrkesvana fiskarna kunde det ha känts som ett hån att Jesus bad dem lägga ut och

kasta ut näten mitt på blanka dagen. De hade varit ute och fiskat hela natten och inte fått något, och nu höll de på att skölja sina nät. Skulle han, timmermannen från Nasaret, upp-vuxen och verksam långt från någon sjö, veta var man ska lägga ut nät? Man kan ana att de försökte dölja ett försmädligt leende när de fick en sådan konstig anvisning. Men de hade ännu inte lärt sig att Jesus var Gud själv, den Allsmåttige. Visserligen var han nu i förnedringens tillstånd då han vanligen avstod från att använda sin allmakt, så de tänkte inte på honom som den som råder över naturkrafterna och allt djurliv.

Jesus visste precis var fiskstimmen gick. Med tanke på att de vana fiskarna inte hade fått någon fisk alls under den bästa fisketiden på natten gjorde nog Jesus bruk av sin allmakt och ledde fiskstimmen i den riktning han önskade.

De vana fiskarna utgick självklart från sin erfarenhet. Och enligt dem var det inget förnuftigt i att fiska på det här sättet. Det var fel tidpunkt på dagen, och man skulle inte kasta ut nätet på djupt vatten. När de sedan får en jättefångst slår det Petrus med skam och fruktan. Han ser sin otro, och han ser kontrasten mellan sig själv, en syndig människa, och den Helige och Allsmåttige. Därför kan han inte tänka sig själv som en tjänare åt honom. Han faller på knä framför Jesus och säger: "Gå bort från mig", men knappast vill han det på riktigt. Mötet med den Helige överväldigar honom. Han kan inte stå upprätt inför honom. Han är inte hans jämlike.

Så här är det när en människa möter den Helige. Vi kan som svaga och syndiga människor inte stå som likvärdiga. Vi måste falla till marken inför honom. Så gjorde också krigsmännen som skulle ta Jesus till fånga i Getsemane. Det räckte med att Jesus uttalade det heliga Namnet, "Jag Är", så föll de till marken.

När vi ser oss i ljuset av Guds Ord måste vi bekänna: vi är syndare. Därför inleder vi våra gudstjänster med syndabekännelse, för det är genom avlösningens orden om att våra synder är förlåtna som vi får frimodighet att möta den Helige och lyssna till hans Ord och få del av hans kallelse till tjänst.

Lägg ut på djupet!

Nu skulle inte Petrus och hans kamrater följa sin erfarenhet och sin regelbok. De skulle gå ut på djupet och där lägga ut näten till fångst, mot allt förnuft. Och fast Petrus visste att det var helt ologiskt gjorde han så, bara därför att Jesus befallde det. "På ditt ord."

Det här ska också vara en regel för det andliga fiskandet, människofisket. När evangelium predikas ska det inte göras utifrån mänskliga beräkningar. Vi har inte ett förnuftigt budskap. Vi ska inte arbeta utifrån människans sätt att tänka. Vi ska inte ha som mål att bli populära eller samla stora skaror.

Det som vi ska ha som mål och arbetsmetod är att förkunna allt Guds ord. Vi ska kunna säga som Paulus, när han talade till de äldste från Miletos: "Jag är inte skyldig till någons blod, för jag har inte tvekat att förkunna för er hela Guds vilja och plan" (Apg 20:26f).

När vi gör det, kan vi sällan räkna in stora fångster. I stället kan det bli som det gick Jesus, när han hade nått höjdpunkten i sin karriär. Johannes berättar, att många av Jesu lärjungar hade gått bort efter att han hade samlat stora skaror och gett dem mat med fem bröd och två fiskar. De ville ha "bröd och skådespel" som romarna brukade tråna efter, men när Jesus började undervisa om vikten att äta hans kött och dricka hans blod sa man: "Det här är en svår tanke. Vem står ut med att höra den?" (Joh 6:60). Och så drog sig många bort.

Det blev för svårt. De klarade inte av att lägga ut på djupet och ta emot hans ord till välsignelse för deras själar.

Visst får vi satsa på att lära oss predikokost och ledarskap. Visst ska vi använda oss av den orätrådige Mammons goda, som t ex god marknadsföring och ny teknik som hjälper oss att föra ut budskapet, men vi ska inte mena att det är sådant som föder barn åt Gud. Det som ska föda på nytt och ge människor del i frälsningen från den här onda tidsåldern är endast Ordet om den korsfäste Kristus, det som för judarna är en stötesten och för hedningarna en dårskap.

Jesus har en gång angett ett antal medlemmar i sin församling. Och det är inte tre tusen, även om det antalet blev döpta på den första

pingstdagen. Nej, i samband med att han överlämnar sin fullmakt att binda och lösa (Matt 18:18ff) nämner han ett annat tal:

För där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem.

När två eller tre i trohet mot Guds ord samlas för att läsa Guds ord, be tillsammans, tillbe och prisa Gud, då ska ingen människa förakta det och mena att det är för smått eller svagt. Där finns Guds löften och kraft. Där finns alla löften, också löftet om bönhörelse i Jesu namn. Så vill Gud framhålla att det som betyder något inte är det som inför människor verkar stort och mäktigt, utan att de som samlas gör det i Jesu namn och med hans ord som kraftkälla.

Vi fiskar, Gud ger fångsten

När Petrus och hans kamrater lydde Jesu ord och lade ut på djupet blev fångsten så stor att näten höll på att gå sönder. Det blev en sådan fångst att två fiskebåtar hotade sjunka av den stora tyngden. En sådan fångst hade de aldrig tidigare sett. Det gjorde Petrus tillintetgjord av fruktan för Jesus, som nu hade visat sig makt och helighet.

Visst skulle det vara härligt att få uppleva en sådan fångst när vi i vår svaghet försöker fiska människor. Men ofta är det tvärtom. Vi blir bara färre. Augsburgska bekännelsen använder ett uttryck som vi gott kan påminna om: "när och var det behagar Gud". Det står i artikel V, som jag citerar ett stycke från:

Ty genom Ordet och sakramenten såsom genom medel skänkes den helige Ande, vilken hos dem, som höra evangelium, frambringar tron, var och när det behagar Gud. Det vill säga, att det icke är för vår förtjänsts skull, utan för Kristi skull som Gud rättfärdiggör dem, som tro, att de för Kristi skull upptagas i nåden.

Här kan vi också påminna oss vad Rutström skriver i en lång sång, som det finns några verser av i Sionsharpan (213):

*Guds Ande, mig bevara
från all min egen tröst!
Och lär mig värda bara
att jag är återlöst!*

*Att detta ord få höra
må vara all min fröjd.
Det skall för evigt göra
min ande i mig nöjd.*

Det här är en påminnelse åt varje förkunnare, att han inte ska söka något som tillfredsställer det egna jaget, alltså den egna köttsliga naturen, utan endast förmedla Guds ord rakt av och utan tillägg av egna funderingar. För det är detta ord som Den Helige Ande använder för att skapa tron "när och var det behagar Gud". Vill han kan det vara många som börjar tro Ordet som predikas. Vill han inte får vi kanske tvingas uppleva att det ser ut som om Ordet skulle vara utan frukt. Men det är aldrig utan frukt. Det har vi Herrens ord på genom Jesaja, som sade (Jes 55:11):

Det ska inte komma tillbaka till mig förgäves utan att ha gjort vad jag vill och utfört vad jag sänt det till.

Vad är det vi fiskar med? Lag och evangelium. Vi ska frimodigt avslöja synd med hjälp av lagen, också ställa oss själva under domen. I denna tid när det är så impopulärt att tala om synden måste vi hävda att synden är livsfarlig, den hotar oss med evig förtäppelse om vi ägnar oss åt den. Och vi ska också använda evangeliets fullkomliga frihet, som utan hänsyn till våra egna förtjänster delar ut Guds nåd till varje hungrande själ. Det är Anden som sedan tillämpar budskapet och samlar fiskarna. Vi ska inte ens räkna fiskarna.

Gud frågar inte efter vår egen kraft och förmåga. Det är han som utrustar, så som han gjorde när han kallade Petrus genast efter att han hade bekänt sig egen svaghet och synd. Han gav Petrus kraft och frimodighet, även om hans syndiga natur också lyste fram ibland.

Det här gäller inte bara oss som predikar. Varje kristen är kallad att fiska människor, för vi har alla fått kallelsen att vittna om vår Frälsare för våra medmänniskor. Därför får vi tro att Gud lägger de rätta orden i vår mun när vi står i en bekännelsesituation eller ska svara för vad vi tror på, och också att han sänder sin Ande för att föra detta ord till den vi talar med.

Ibland står Jesu lärjungar inför problem. Så var det med lärjungarna. De fick så mycket fisk att näten hotade att gå sönder, och båtarna sjönk

farligt lågt i vattnet. När problem uppstår är djävulen oerhört skicklig att utnyttja dem. Han förstör upp svårigheterna och han är en mästare i att skapa intriger som ska söndra oss från varandra. Historien visar hur väl han många gånger har lyckats. Till och med i apostlaskaran lyckades djävulen slå sönder samarbetet och skapa missämja. Sådant kan få oss att tvivla på om Gud verkligen är med.

Då ska vi minnas vad som är den egentliga grundorsaken till våra problem. Petrus framhåller det med stor skärpa i sitt första brev och tillägger ett kraftfullt Amen (1 Pet 5:8ff):

Var nyktra och vakna. Er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka. Stå emot honom, orubbliga i tron, och tänk på att era bröder här i världen går igenom samma lidanden. Efter en liten tids lidande ska all nåds Gud, som har kallat er till sin eviga härlighet i Kristus, upprätta, stödja, styrka och befästa er. Hans är makten i evighet. Amen.

Vi ska sammanfatta dagens undervisning i några punkter:

- 1) Vi ska använda vårt förstånd, men lägga det under trons lydning. Då Gud har talat upphör vår rätt att ha åsikter.
- 2) Vi ska fråga Herren till råds i de saker han har gett oss besked. Lita på att Han utför sitt verk.
- 3) Vi ska ta vara på fångsten, men vi ska inte ta åt oss äran för den.
- 4) Vi ska inte oroa oss för problem, men vi ska vara beredda på att djävulen snärjer sig in i vårt arbete, så att vi inte låter oss överraskas av honom.
- 5) Vi ska oupphörligt be om styrka och kraft från Herren att utföra det verk Han kallar oss till.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord lär, tröstar, förmanar och varnar oss.

Hans helige Ande må stadfästa ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.